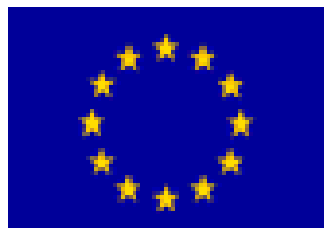

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A
SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE
HRONSKÉ KOSIHY
(2008 - 2013)

Na príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

Hronské Kosihy (2008 - 2013) sa spolupodieľali:

- Ing. Žaneta Vargová - projektový manažér
- Marek Regul'a- starosta obce

OBSAH

1. ÚVOD	4
1.1. VÝZNAM PHSR	5
1.2. POSTUP SPRACOVANIA PHSR	6
2. ANALYTICKÁ ČASŤ	7
2.1. SITUAČNÁ ANALÝZA	7
2.1.1. DOTERAJŠIE KONCEPČNÉ DOKUMENTY	7
2.1.2. ROZVOJOVÝ POTENCIÁL, PRÍRODNÉ A ĽUDSKÉ ZDROJE	7
2.1.3. EKONOMICKÝ POTENCIÁL	17
2.1.3.1. MAJETOK OBCE A JEHO POTENCIÁL	20
2.1.4. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ	22
2.1.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	28
2.2. ANALÝZA REALIZOVANÝCH INVESTIČNÝCH OPATRENÍ	29
2.3. SWOT ANALÝZA	30
3. STRATEGICKÁ ČASŤ	35
3.1. STRATEGICKÁ VÍZIA OBCE	35
3.2. KLÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY OBCE	35
3.3. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA	38
3.4. STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE	39
3.4.1. CIELE A PRIORITY	39
3.4.2. OPATRENIA A AKTIVITY	40
3.4.3. VÝSLEDKY ANKETY	45
4. IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ	48
4.1. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE	48
4.2. ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE	49
4.3. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE	50
4.4. MONITOROVANIE A HODNOTENIE	41
5. ZÁVER	53

1. ÚVOD

V súvislosti s novým programovým obdobím Európskej únie na roky 2007 - 2013 je nevyhnutné aktualizovať základné programové dokumenty, prostredníctvom ktorých je možné čerpať finančné prostriedky z Európskych štrukturálnych fondov na podporu rozvojových projektov a aktivít.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je základným dokumentom, ktorým si obec pri výkone svojej činnosti zabezpečuje rozvoj svojho územia a potreby obyvateľov. Je to programový dokument, spracovaný na základe zákona č. 503/ 2001 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja.

Program je komplexným dokumentom, integrujúcim otázky rozvoja fyzických štruktúr so sociálnymi, ekonomickými a ďalšími aspektmi. Preto bude mať voči ostatným plánovacím dokumentom spracovaným na miestnej úrovni zastrešujúcu funkciu. Na rozdiel od územného plánu, ktorý rieši otázky fyzického rozvoja územia (lokalizáciu zástavby a priestorové regulatívy pre stavebný rozvoj, funkčné využitie rozvojových plôch),program rozvoja sa podrobnejšie zaoberá otázkami sociálneho a ekonomického rozvoja, čím vo vzťahu k územnému plánu plní komplementárnu funkciu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hronské Kosihy je v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými Národnom rozvojom pláne a v súlade s metodikou na vypracovanie príslušného programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja pre obce.

1.1. VÝZNAM PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je programový dokument, ktorý obsahuje

- a) analýzu hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja, environmentálneho rozvoja a rozvoja kultúry obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov a prvoradých potrieb,
- b) úlohy a prvoradé potreby v rozvoji technickej infraštruktúry, sociálnej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, vo vzdelávaní, v kultúre a v ďalších oblastiach ako je napr.:

- rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, zlepšiť štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta

- rozvoj ľudských zdrojov s cieľom dosahovať rovnováhu vo vývoji dopytu a ponuky na regionálnom trhu práce a vytvárať rovnosť pracovných príležitostí pre mužov a ženy

- rozvoj trvalého výskumu a vývoja prispievajúceho k celkovému rozvoju regiónov s dôrazom na podporu zavádzania nových technológií a inovácií,

- medzištátnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu

- rozvoj cestovného ruchu

- zlepšenie sociálnej infraštruktúry regiónu

- zlepšenie technickej infraštruktúry regiónu

- verejné práce podporujúce rozvoj regiónu

- rozvoj kultúry, kultúrnych činností a služieb, vrátane rozvoja umeleckých činností, starostlivosti o kultúrne dedičstvo a o obnovu a revitalizáciu pamiatkového fondu,

- rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne

- opatrenia na ochranu a tvorbu životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie

- podporu efektívneho využívania prírodných zdrojov regiónu

- podporu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka

- c) návrh finančného a administratívneho zabezpečenia.

1.2. POSTUP SPRACOVANIA PHSR

Dôvodom pre vypracovanie programu rozvoja bola potreba komplexného strategického rozvojového dokumentu, ktorý by pokrýval i aspekty sociálneho, ekonomického, kultúrneho a inštitucionálneho rozvoja, ktoré v územnom pláne nie sú riešené. Preto sa pre obdobie nasledujúcich 5 rokov, t. j. s platnosťou do roku 2013 vypracúva komplexný plánovací dokument spĺňajúci aktuálne kritéria strategického plánu pre úroveň miestnej samosprávy, ktorým je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

PHSR obce okrem úvodnej časti obsahuje tri základné časti:

Analytickú časť

- pozostáva zo situačnej analýzy, t.j. identifikácie súčasného socio-ekonomického vývoja územia a okolia obce, v oblasti rozvojového potenciálu, ľudských zdrojov, ekonomiky, občianskej vybavenosti, vzdelávania a kultúry a životného prostredia
- vyhotovenie analýzy SWOT

Strategickú časť

- pozostáva z formulovania vízie a strategických cieľov , t.j. určenia kľúčových disparít a hlavných faktorov rozvoja

Implementačnú časť

- pozostáva z akčného plánu s časovým harmonogramom a návrhom finančného a organizačného zabezpečenia

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1. SITUAČNÁ ANALÝZA

2.1.1. DOTERAJŠIE KONCEPČNÉ DOKUMENTY

Obec Hronské Kosihy má v súčasnosti schválenú Územno-plánovaciú dokumentáciu.

V roku 2003 obec Hronské Kosihy spolu s ostatnými 11 obcami, tvoriacimi mikroregión Hont-Tekov spracovali Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu. Tento dokument slúži i ako programový dokument územného celku- mikroregiónu a je i nevyhnutnou súčasťou projektov uchádzajúcich sa o čerpanie prostriedkov z EÚ.

2.1.2. ROZVOJOVÝ POTENCIÁL, PRÍRODNÉ A ĽUDSKÉ ZDROJE

Vzhľadom na relatívne malú veľkosť je obec Hronské Kosihy úzko spätá so svojím okolím a je od neho závislá. Obec nemôže presadzovať individuálny prístup k regionálnemu rozvoju, ale musí dôkladne analyzovať svoje prostredie a plánovať svoj rozvoj v súlade s obmedzeniami a možnosťami okolia. Nie je možné, aby obec poskytovala svojim obyvateľom všetky služby verejného charakteru, pretože by to mohlo byť pre malý počet obyvateľov neekonomické a tieto služby by nedosahovali požadovaných kvalít. Obec sa musí preto orientovať na služby obyvateľstvu, ktoré sú v obci vykonávané lepšie a výhodnejšie ako v okolitých sídelných centrách (blízke mesto). Avšak stále zostáva priestor pre stanovenie vlastných priorít a hľadanie nástrojov pre ich naplnenie.

Poloha je ďalším kľúčovým faktorom rozvoja obce a to z pohľadu všetkých regionálnych úrovní, má mimoriadny vplyv na ekonomiku ako i na lokalizáciu podnikov sídliačich v obci.

Hronské Kosihy ležia v severovýchodnej časti Podunajskej nížiny v doline Čajkovského potoka v nadmorskej výške 170 m stred obce, 168-182 m v chotári. Rovinný odlesnený povrch chotára tvoria nívne uložieniny. Má hnedozemné a nívne pôdy, rozloha chotára je 706,5 ha.

Územie obce bolo osídlené už v eneolite (mladšej dobe kamennej) a v staršej dobe bronzovej. Prvý písomný záznam o obci hronské Kosihy sa nachádza v zoznamoch pápežských desiatkárov z roku 1294.

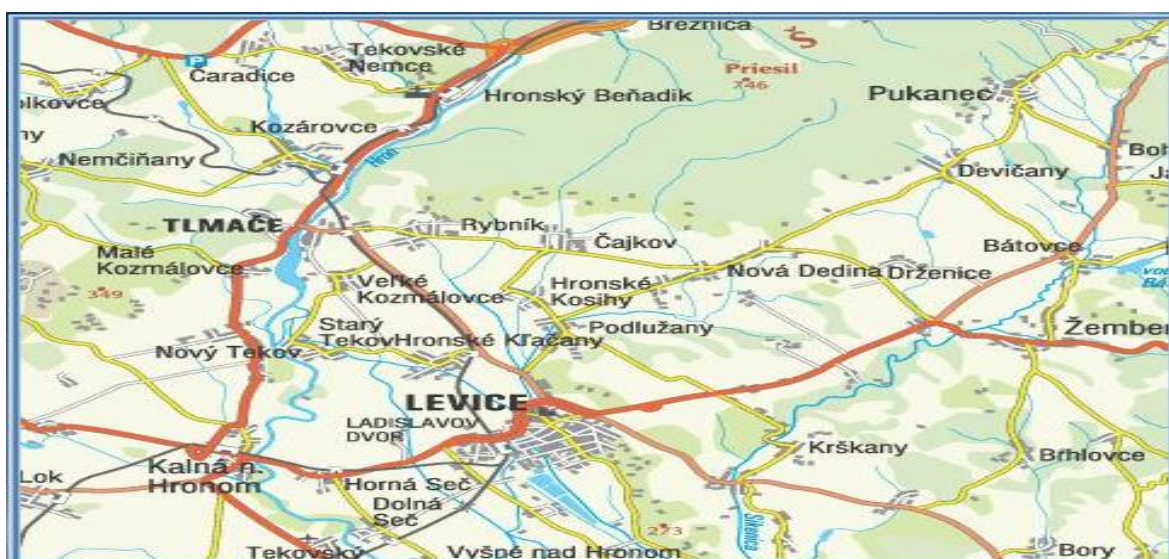
Hronské Kosihy sú súčasťou teplej, miernej klimatickej oblasti, priemerná ročná teplota je 9,4 °C, priemerná letná teplota 16,2 °C, priemerný úhrn zrážok je 628 mm (leto 350mm, zima 278 mm), snehová pokrývka s priemernou hrúbkou max 20 cm trvá cca 40 dní, dĺžka slnečného svitu je cca 2100 h/rok.

Katastrálne územie obce Hronské Kosihy má rozlohu 873 ha. Lesy sa v katastrálnom území obce nenachádzajú.

Tabuľka č. 1 - Využitie pôdneho fondu v rámci katastra obce

Kataster	Spolu	Poľnohospodárska pôda (ha)				Nepoľnohospodárska pôda (ha)				
		Orná pôda	Trvalé kultúry	TTP	Spolu	Lesná Pôda	Vodná pôda	Zastavaná pôda	Ostatná pôda	Spolu
Hronské Kosihy	706,5	624	21	0,5	645,5		7	49	5	61

Podľa zoznamu pólov rastu v súvislosti s princípom územnej koncentrácie v Národnom strategickom referenčnom rámci na roky 2007- 2013 obec Hronské Kosihy nie je pólom rastu mimo záujmových území. Obce boli zoradené do skupín podľa významu a ich lokalizácie v sídelnom systéme.

Obr. č. 1

Obec Hronské Kosihy sa nachádza v blízkosti okresného mesta Levice, od ktorého je vzdialená 6 km. V blízkosti obce Hronské Kosihy (8 km), sa nachádza i mesto Tlmače, ktoré je sídlom podnikov ako sú Slovenské energetické strojárne, a.s. a Preciôza a.s.. Obidve mestá pôsobia v ekonomickom rozvoji ako póly rozvoja a spolu so zázemím (spádovými obcami), tvoria prirodzenú základnú rozvojovú jednotku priestore. K pólom rozvoja môžeme zaradiť i obec Mochovce vzdialené od obce 20 km, kde sa nachádza jadrová elektráreň. Severovýchodne od obce (15 km), sa nachádza i obec Pukanec, preslávená svetoznáμου pukanskou keramikou. 41 km od obce sa nachádza okresné mesto Banská Štiavnica, niekdajšie banské mesto.

Podľa územno –správneho usporiadania v zmysle zákona NR SR č. 221/1996 Z. z. okres Levice sa člení do Nitrianskeho kraja. Vzdialenosť krajského mesta Nitra je 50 km. Vzdialenosť od hlavného mesta SR Bratislavy je 145 km .

Rozsah prekrývania sfér vplyvu miest na obec je veľmi vysoký. Blízkosť miest utvára podmienky pre rast a rozvoj jednotlivých okolitých obcí a uspokojovanie potrieb a sociálnych istôt obyvateľov. Vybudovanie kvalitnej infraštruktúry, by pre obec znamenalo i dobré podmienky pre migráciu obyvateľov do obce, ktorí sú spravidla zamestnaní v mestských sídlach, ale uprednostňujú kvalitu vidieckeho prostredia. Výhodná poloha a blízkosť centier (Levice, Tlmače a Mochovce) má významný vplyv i na nezamestnanosť v obci nakoľko jej obyvatelia migrujú za prácou, práve do týchto miest.

Obec Hronské Kosihy má výhodnú polohu voči hlavným dopravným koridorom regionálneho významu.

Západne od zastavaného územia prechádza dopravný koridor - železničná trať a štátna cesta II/564 s odbočkou do Pukanca. Obec leží na štátnej ceste III/05160, ktorá prechádza centrálnou časťou obce , v strede medzi obcami Podlužany a Čajkov.

Komunikačnú kostru obce tvorí štátna cesta III. triedy III/05160 a zároveň zabezpečuje prepojenie obce na cestu II/564 a III/05172. Taktiež zabezpečuje spojenie s mestami Levice a Tlmače.

Z hľadiska administratívneho členenia patrí obec Hronské Kosihy do Nitrianskeho kraja a okresu Levice. Na základe počtu obyvateľov, môžeme obec zaradiť do kategórie menších vidieckych obcí. Aj v okolitej sídelnej štruktúre dominujú menšie až stredne veľké obce.

Obec je od roku 1999 členom regionálneho združenia miest a obcí Tekov, ktoré zastrešuje 47 obcí a 2 mestá, Tlmače a Levice. Ide o nehomogénny priestorový celok prerušovaný

katastrálnymi územiami obcí nezačlenených do regiónu. Územie Tekova začína na rozľahlých úrodných nížinách na juhu západného Slovenska a končí na úpätí Štiavnických vrchov v početných vinohradoch, ktoré dodávajú tomuto regiónu svojrázny charakter.

Tabuľka č. 2 - Porovnanie demografie obce s priemerom okresu , kraja a SR

Jednotka	Trvale bývajúce obyvateľstvo			Podiel žien v %	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo			Podiel žien v %
	Spolu	Muži	Ženy		Spolu	Muži	Ženy	
SR	5379455	2612515	2766940	51,4	2748050	1428518	1319532	48,0
Nitriansky kraj	713422	344738	368684	51,7	360894	190246	170648	47,3
Levický okres	119018	57034	61984	57,76	75394	75394	35804	47,5
Obec Hronské Kosihy	660	319	341	51,75	310	170	140	45,16

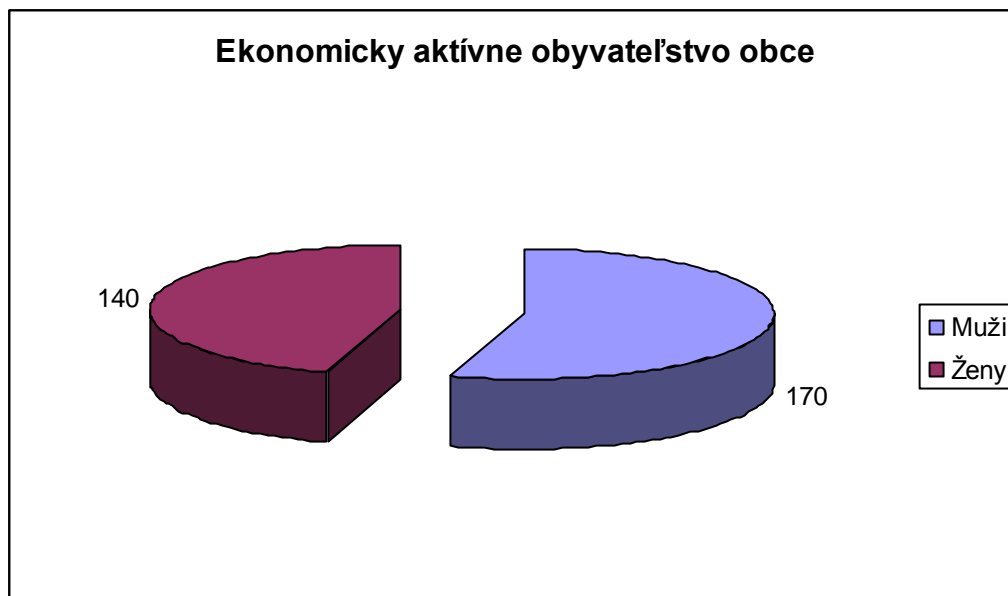
Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Graf č. 1

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Graf č. 2

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Obyvateľstvo je významným faktorom pre rozvoj regiónu, ako i samotnej obce. Je dobré poznať jeho kvalitatívne a kvantitatívne vlastnosti.

Medzi kvalitatívne znaky patrí veková štruktúra, prípadne vzdelanostná štruktúra obyvateľstva obce. Na vyjadrenie kvalitatívnych znakov môžeme použiť koeficient starnutia, ktorý je v obci Hronské Kosihy 1,6 . Koeficient vyjadruje počet obyvateľov- dôchodcov, pripadajúcich na jedno dieťa do 15 rokov.

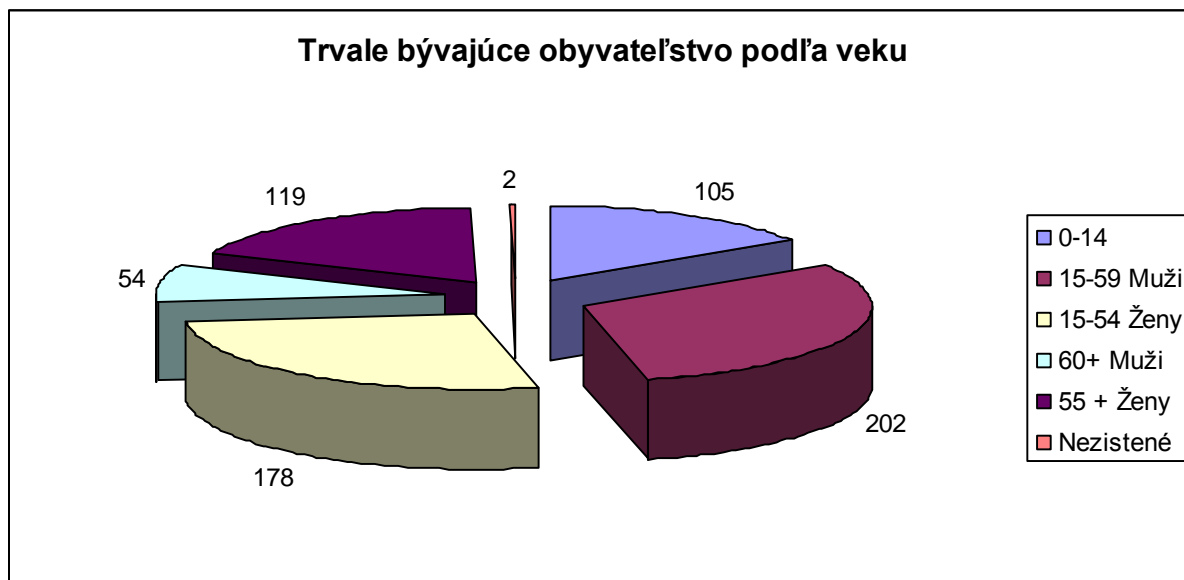
V súčasnosti sa prejavuje trend starnutia obyvateľstva a pokles populácie aj keď demografická štruktúra obyvateľstva je zatiaľ priaznivá. Trend vývoja počtu obyvateľstva je z krátkodobého ako i z dlhodobého hľadiska negatívny.

Tabuľka č. 3 - Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku

Trvale bývajúce obyvateľstvo							Podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva		
spolu	vo veku						vo veku (v %)		
	0-14	muži 15-59	ženy 15-54	muži 60 +	ženy 55+	nezistenom	predproduktívnom	produktívnom	poproduktívnom
660	105	202	178	54	119	2	15,98	57,84	26,18

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Graf č. 3

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Zmeny vo vekovom zložení obyvateľstva sa odrážajú aj v ekonomickom zaťažení, (ktorý vyjadruje akou mierou je v populácii zaťažená produktívna zložka obyvateľstva neproduktívnou zložkou). Tento vývoj má v posledných rokoch prevažne klesajúcu tendenciu. Ovplynňovaný je prevažne klesajúcim zastúpením detí a zvyšujúcim zastúpením produktívnej zložky obyvateľstva. Avšak je potrebné zdôrazniť, že ide o prechodný jav vzhľadom na očakávané urýchlenie demografického starnutia na konci prvej dekády 21. storočia.

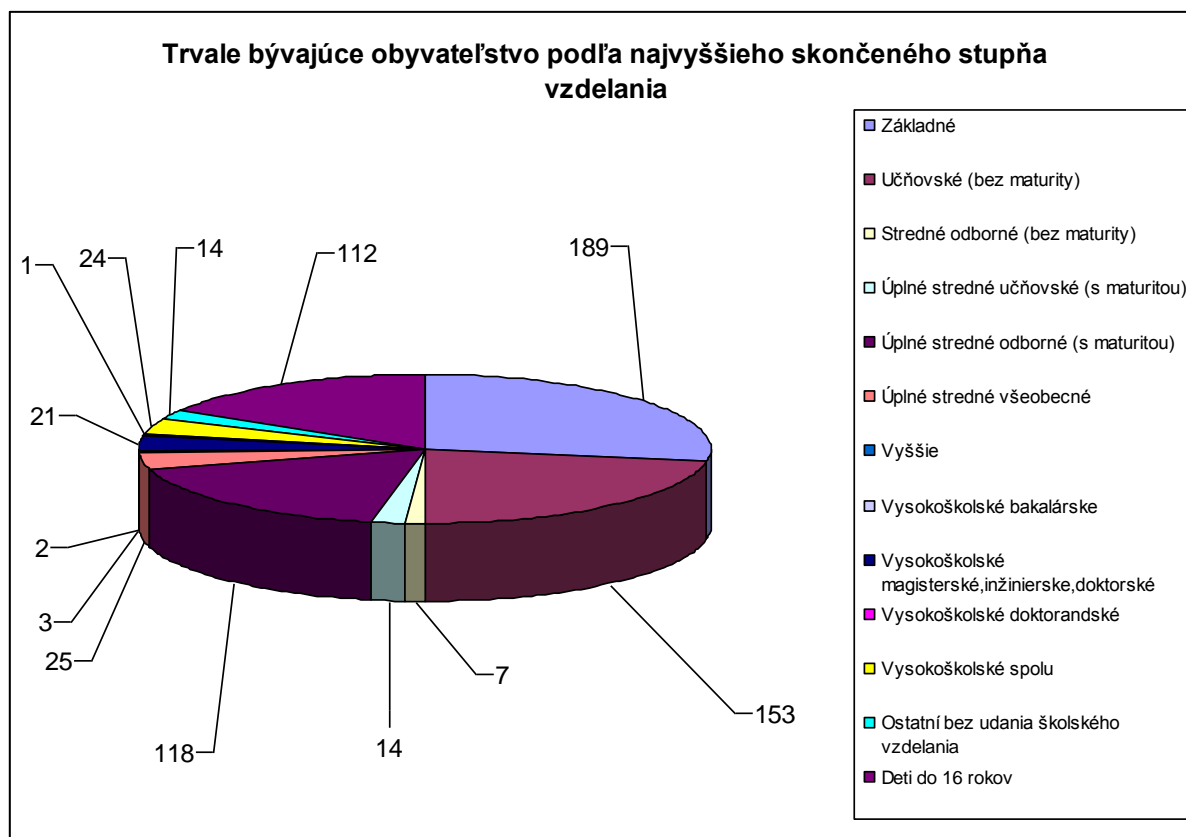
Tabuľka č. 4 - Bývajúce obyvateľstvo podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	Spolu
Základné	189
Učňovské (bez maturity)	153
Stredné odborné (bez maturity)	7
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	14
Úplné stredné odborné (s maturitou)	118
Úplné stredné všeobecné	25
Vyššie	3
Vysokoškolské bakalárske	2
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	21
Vysokoškolské doktorandské	1
Vysokoškolské spolu	24
Vysokoškolské podľa zamerania:	
- univerzitné	8
- technické	9
- ekonomické	6
- poľnohospodárske	1
- ostatné	
Ostatní bez udania školského vzdelania	14
Ostatní bez školského vzdelania	1
Deti do 16 rokov	112
Spolu	657

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Z tabuľky o bývajúcim obyvateľstve podľa najvyššieho skončeného stupňa školského vzdelania možno vyčítať, že obyvateľstvo obce Hronské Kosihy má v najvyššej miere ukončené vzdelanie základné, učňovské bez maturity a stredné odborné vzdelanie s maturitou.

Graf č. 4

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

V nasledovných troch tabuľkách môžeme vidieť kvantitatívne vlastnosti obyvateľstva ako prirodzený prírastok/úbytok, obyvateľstva, pohyb obyvateľstva a celkový prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva obce Hronské Kosihy.

Tabuľka č. 5 - Prirodzený prírastok

Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Nar.	5	4	11	8	9
Zomr.	6	11	6	8	4
+/-	-1	-7	5	0	5

Tabuľka č. 6 - Migrácia obyvateľstva

Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Prist.	25	22	16	18	7
Vyst.	7	13	11	1	3
Mig. saldo	18	9	5	17	4

Tabuľka č. 7 – Celkový prírastok/úbytok

Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Dem. saldo	-1	-7	5	0	5
Mig. saldo	18	9	5	17	4
Prírastok/úbytok	17	2	10	17	9

Z analýzy vyplýva, že v súčasnosti je v obci kladný prirodzený prírastok obyvateľov. Migračné saldo je tiež pozitívne to znamená, že postupne dochádza k zlepšeniu demografického profilu obce Hronské Kosihy a k zabezpečeniu stabilnejšej základne pre rast počtu obyvateľov prirodzenou cestou.

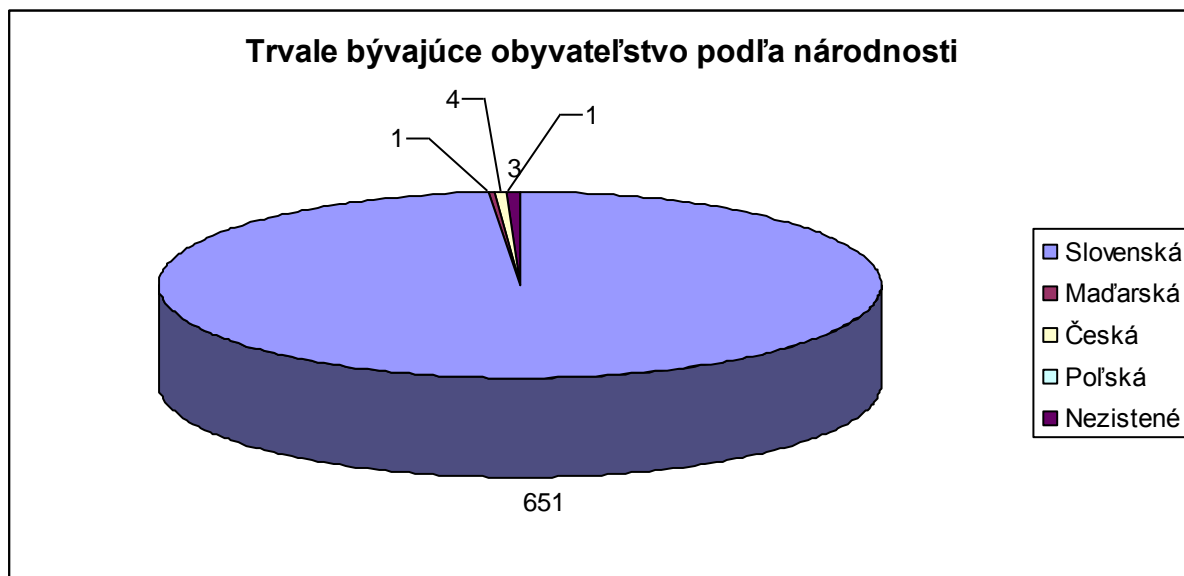
Z hľadiska národnostného zloženia obce môžeme konštatovať, že obec Hronské Kosihy je z 99% slovenská obec.

Tabuľka č. 8 - Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti

Trvale bývajúce obyvateľstvo spolu	Národnosť				
	slovenská	maďarská	česká	poľská	nezistené
660	651	1	4	1	3

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Graf č. 5

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

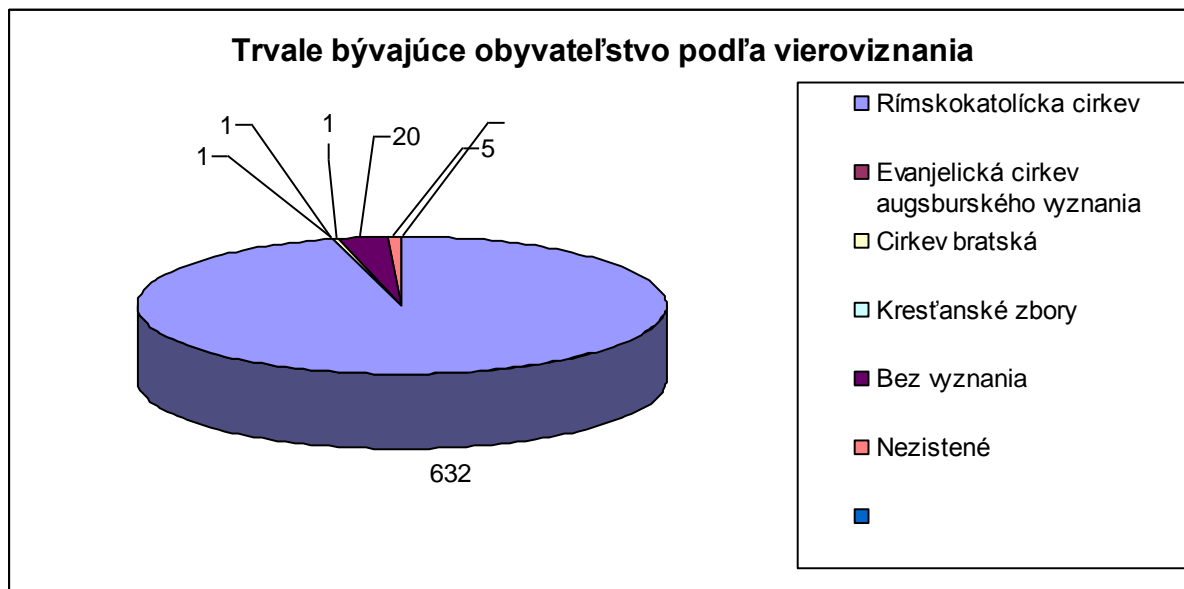
Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva homogénna. A 93,58 % všetkých obyvateľov sa hlási ku rímskokatolíckej cirkvi.

Tabuľka č. 9 – Štruktúra obyvateľov podľa vierovyznania

Náboženské vyznanie / cirkev	Spolu	V %
Rímskokatolícka cirkev	632	95,75
Gréckokatolícka cirkev		
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	1	0,15
Reformovaná kresťanská cirkev		
Evanjelická cirkev metodistická		
Cirkev bratská	1	0,15
Kresťanské zbory		
Kresťanské zbory	1	0,15
Bez vyznania	20	3,05
Nezistené	5	0,75
Spolu	660	100

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Graf č. 6

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

2.1.3. EKONOMICKÝ POTENCIÁL

Regionálny vývoj je poznačený neukončenou transformáciou ekonomiky a hospodárstva. Celkovo, vývojovú situáciu charakterizuje absencia dlhodobej efektívnej hospodárskej a spoločenskej stratégie. Pretrvávajú (resp. prehľbujú sa) problémy v infraštruktúrálnej vybudovanosti a napojenosti niektorých oblastí na komunikačné (najmä dopravné) infraštruktúry.

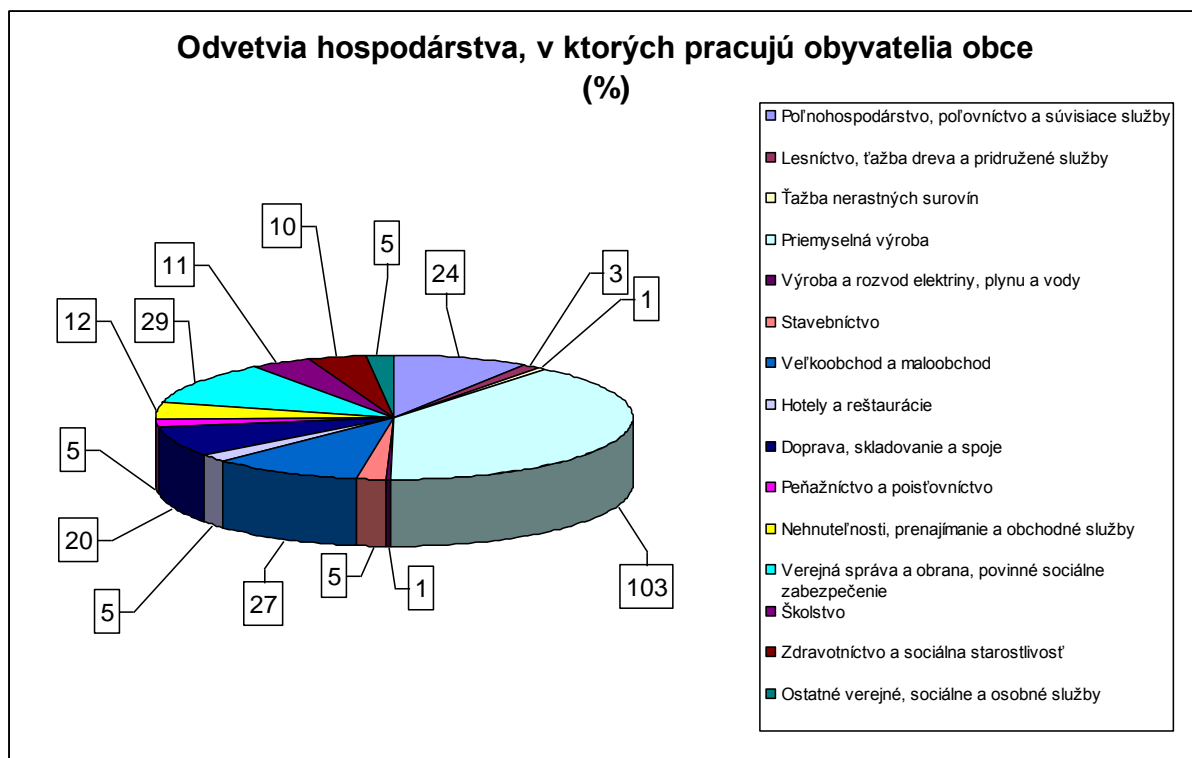
Z uvedeného vyplýva, že najväčší zamestnávateľia sú sústredení v Leviciach, Tlmačoch a Mochovciach.

Tabuľka č. 10 – Odvetvia hospodárstva, v ktorých pracujú obyvatelia obce

Odvetvie hospodárstva	Spolu	v %
Poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby	24	7,74
Lesníctvo, ťažba dreva a pridružené služby	3	0,96
Ťažba nerastných surovín	1	0,32
Priemyselná výroba	103	33,22
Výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	1	0,32
Stavebníctvo	5	1,61
Veľkoobchod a maloobchod	27	8,7
Hotely a reštaurácie	5	1,61
Doprava, skladovanie a spoje	20	6,45
Peňažníctvo a poisťovníctvo	5	1,61
Nehnuteľnosti, prenajímanie a obchodné služby	12	3,87
Verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie	29	9,35
Školstvo	11	3,54
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	10	3,22
Ostatné verejné, sociálne a osobné služby	5	1,61
EA bez udania odvetví	49	15,8
Spolu	310	100

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Graf č. 7

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Z grafu č. 7 vyplýva, že najväčší počet obyvateľov obce Hronské Kosihy pracuje v priemyselnej výrobe, celkom 33,22 %.

V rámci obce absentujú väčší zamestnávateľia. Pôsobí tu niekoľko malých podnikateľov živnostníkov a samostatne hospodáriacich roľníkov (SHR).

Medzi najväčších zamestnávateľov v obci patria:

Dušan Seneši - SHR

Marek Seneši - SHR

Anton Horváth - SHR, pohostinstvo a pálenica

Dominik Ivanický - kamenárstvo

Ing. Marián Mojžíš - Farmtechnik

Ernest Pápež - autopožičovňa

Adam Cencora - Penzión u Adama

2.1.3.1. MAJETOK OBCE A JEHO POTENCIÁL

Majetok, ktorým obec Hronské Kosihy disponuje sa využíva na výkon samosprávy, na zabezpečenie samosprávnych funkcií, ktoré prinášajú verejné úžitky a na podnikateľské činnosti.

V nasledujúcej tabuľke je znázornený majetok obce Hronské Kosihy, t. z. jeho nadobúdacia hodnota a posledná účtovná hodnota k 31.11.2008.

Tabuľka č.11 - Majetok obce

Majetok	Nadobúdacia hodnota v Sk	Posledná účtovná hodnota v Sk (31.1.2008)
Obečný úrad a kultúrny dom	2 505 852	0
Základná škola	1 300 000	0
Dom smútku	233 237	107 480
Pol'nohospodárska pôda	3 095 000	2 601 000
ČOV 1/3	4 700 000	3 736 500
Budova ZOOV	2 500 000	1 466 600
Autobusové čakárne	28 000	0
Stroje	99 900	91 572
SPOLU	14 436 789	8 003 152

ŠTRUKTÚRA DOTÁCIÍ A PRÍJMOV OBCE PODLUŽANY

P r í j m y

Majú tri kategórie – daňové príjmy, nedaňové príjmy, granty a transfery

DAŇOVÉ PRÍJMY

- podielové dane – výnos dane z príjmov poukázaný samospráve
- dane z nehnuteľností – výšku jednotlivých daní z pozemkov a stavieb určuje obecné zastupiteľstvo vydaním všeobecne - záväzného nariadenia
- dane za špecifické služby – daň za psa, za nevýherné hracie prístroje, za jadrové zariadenie, za užívanie verejného priestranstva – určuje OZ vo VZN
- patrí sem aj poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady – určuje OZ vo VZN

NEDAŇOVÉ PRÍJMY

- dividendy
- z prenajatých obecných pozemkov
- z prenajatých budov, priestorov a objektov
- správne poplatky – za stavebnú správu, overovanie podpisov a listín, za vydanie alebo zrušenie osvedčenia SHR, potvrdenia na rôzne účely
- za predaj výrobkov, tovarov a služieb (za použitie faxu, za odvysielané relácie v miestnom rozhlase, vstupné, za kopírovanie, za použitie domu smútku, cintorínske poplatky)
- príspevky rodičov na čiastočnú úhradu prevádzkových nákladov v materskej škole a v školskom klube detí
- príjmy za stravné lístky
- za prebytočný hnutel'ný majetok
- úroky z účtov finančného hospodárenia
- sponzorské finančné dary

TUZEMSKÉ GRANTY A TRANSFERY

- dotácia z Krajského školského úradu pre ZŠ
- dotácia zo ŠR pre Spoločný obecný úrad v Leviciach na delimitované konania (stavebnú správu, opatrovateľskú službu, pozemné stavby a komunikácie, ochranu prírody a výrub drevín)
- dotácia z Európskeho sociálneho fondu v spolufinancovaní so ŠR na náklady aktivačnej činnosti – nezamestnaných
- refundácia nákladov na zmiernenie škôd spôsobených živelnou pohromou (záplavy)

2.1.4. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ

V obci Hronské Kosihy sú dostupné nasledovné služby pre obyvateľov spoločenská miestnosť v kultúrnom dome, ktorú možno využiť na rôzne spoločenské podujatia ako sú svadby, životné jubilea, kary. Ďalej potraviny, pohostinstvo, kamenárstvo, autopožičovňa, Penzión u Adama, ktorý ponúka pre svojich návštevníkov okrem stravovania i ubytovanie v príjemnom prostredí s celoročnou prevádzkou. Celková kapacita penziónu je 13 lôžok. V areáli penziónu sa nachádza i tenisový kurt a stolný tenis.

Farmtechnik ponúka predaj a opravu poľnohospodárskej techniky.

Infraštruktúra je podmieňujúcim faktorom ekonomického a sociálneho rozvoja obce.

Je tvorená sociálnou a technickou infraštruktúrou. Technická infraštruktúra je faktorom podmieňujúcim alokáciu firiem a ich prosperitu. Rovnako dôležitý význam má i z pohľadu obyvateľov, nakoľko determinuje kvalitu ich života.

Technická infraštruktúra:

Kanalizácia

V súčasnosti obec nedisponuje komplexne vybavenou kanalizáciou. Odpadové vody sa uskladňujú v žumpách a vyvážajú na spoločnú ČOV, ktorá je vo vlastníctve troch obcí a to Podlužany, Hronské Kosihy a Čajkov. ČOV je v katastri obce Hronské Kosihy a tieto obce si ju spoločne vybudovali z vlastných finančných prostriedkov. Projekt na kanalizáciu zo žiadosťou na Štrukturálne fondy bol rozhodnutím ministra životného prostredia SR dňa 26.6.2006 schválená s objemom 198 mil. Sk pre 4 obce, zatiaľ je však nezrealizovaný.

Odpadové vody od obyvateľstva i vybavenosti sú zachytávané do žump. V dôsledku uvedeného stavu dochádza k únikom splaškových vôd do podzemia a tým aj znečisťovaniu podzemných vôd.

Kanalizačná sieť v obci je navrhnutá ako delená kanalizácia - splašková kanalizačná sieť. Vzhľadom na nepriaznivú konfiguráciu terénu kanalizačná sieť je navrhnutá ako gravitačná sieť v kombinácii s čerpacími stanicami a prečerpávaním splaškových odpadových vôd do najbližšej gravitačnej kanalizačnej stoky. Splaškové odpadové vody prečerpávané a dopravované výtláčnym potrubím na spoločnú ČOV.

Plynofikácia obce

V roku 1994 bola v obci zrealizovaná kompletná plynofikácia. Plynofikácia mala pozitívny vplyv na stav životného prostredia v obci, nakoľko sa znížil podiel popolu zo spaľovania uhlia z komunálneho odpadu. Zemný plyn je zo všetkých fosílnych palív pre životné prostredie najprijateľnejší, pretože neprodukuje kyslíčniky síry, pevné častice a emituje i omnoho menej NO_x a CO_2 .

Zemný plyn sa v obci v najväčšej miere používa na účely vykurovania, prípravu teplej vody, varenie a na technologické účely.

Vodovodná sieť

Obec má vybudovanú verejnú celoobecnú vodovodnú sieť, prostredníctvom ktorej je obec zásobovaná kvalitnou pitnou vodou. Vodovodná sieť je v správe Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti a.s. OZ Levice. Zásobovanie obce pitnou vodou je riešené zo skupinového vodovodu Levice, napojením na jestvujúcu rozvádzaciu sieť v obci Podlužany. V obci sa nachádzajú len lokálne vodné zdroje, ktoré sú z hľadiska zásobovania obce pitnou vodou nevýznamné.

Elektrická energia

Obec má elektrickú rozvodnú sieť s výkonom dostatočným na súčasnú rozvojovú úroveň.

Transformátory sú napojené z vzdušného vedenie lúčovým a okružným systémom. V budúcnosti by bolo potrebné nahradiť vzdušné vedenie zemnými káblami, v dôsledku zvyšovania sa výkonu transformátorov.

Komunikačná sieť

Telefonizácia obce je zabezpečená prostredníctvom digitálnej telefónnej ústredne, s dostatočnou kapacitou pre danú obec. Obec má ATÚ inštalovanú v dome kultúry. Miestna telefónna sieť v obci je prevedená káblami v zemi a čiastočne samonosnými káblami na drevených stĺpoch pätkovaných i nepätkovaných s účastníckymi rozvádzačmi. Cez katastrálne územie obce prechádza diaľkový metalický kábel-OK.

V obci sa nachádza 1 telefónny verejný automat. Na Obecnom úrade je zriadená miestnosť miestneho rozhlasu s príslušným technickým vybavením značky Tesla. Rozvod miestneho rozhlasu je urobený vzduchom izolovanými a z časti holými vodičmi na samostatných oceľových stožiaroch, prípadne spoločne na elektr. stožiaroch nízkeho napätia NN. V obci je

inštalovaná rádiatelefónna zosilovacia stanica T-mobile. Obec má dostatočné pokrytie signálom obidvoch mobilných operátorov. Obec nemá miestny káblový televízny rozvod.

Odvoz TKO

Tuhý komunálny odpad je v obci zbieraný do vlastných odpadových 110 l nádob a veľkokapacitných kontajnerov. Odvoz odpadu zabezpečuje zmluvná súkromná firma SITA s.r.o. Zber nebezpečného odpadu, PET fliaš, papiera, šrotu, elektrospotrebičov sa zabezpečuje podľa potreby svojpomocne. Ročný poplatok za zber odpadu na občana v roku 2008 je 200-Sk.

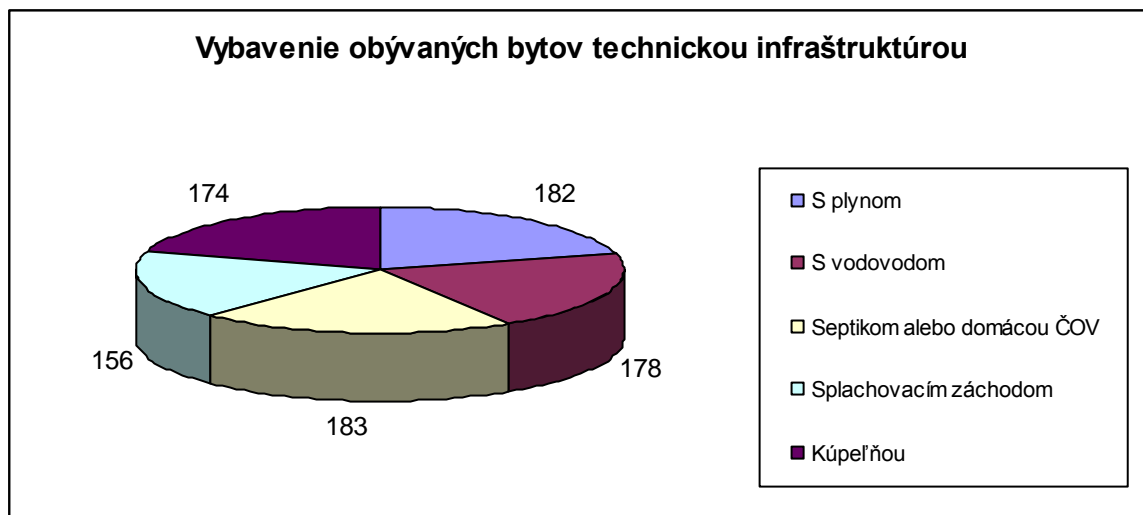
V nasledovnej tabuľke môžeme vidieť vybavenie obývaných bytov v obci Hronské Kosihy technickou infraštruktúrou.

Tabuľka č. 12 - Vybavenie obývaných bytov technickou infraštruktúrou

Vybavenie bytov	Počet	%
Bytov spolu	205	
S plynom	182	88,8
S vodovodom	178	86,8
S kanalizačnou prípojkou		
Septikom alebo domácou ČOV	183	89,3
Splachovacím záchodom	156	76,1
Kúpeľňou	174	84,9

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Graf č. 8

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Sociálna infraštruktúra:

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť jej optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu za rozvoj a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor.

Školstvo

Prvá zmienka o škole je z roku 1779. Ďalšia škola bola postavená v roku 1869-70, kde v roku 1904 bola pristavená k starej budove nová dvojtriedna škola.

Budova dnešnej školy bola postavená v miestnej časti Na podhájí v roku 1967, umiestnená je v nej i materská škola.

Žiaci II. stupňa povinnej školskej dochádzky využívajú školské zariadenia v susedných obciach a v okresnom meste Levice.

Tabuľka č. 14 – Počet žiakov v ZŠ,

Tabuľka č. 15 - Počet žiakov v MŠ

Školský rok	Počet žiakov	Školský rok	Počet žiakov
2008/2009	22	2008/2009	18

Zdravotníctvo

V obci sa v súčasnosti nenachádzajú žiadne zdravotnícke zariadenia, ani lekáreň. Obyvatelia obce využívajú služby mesta Levice, prípadne susedných obcí.

Obchody a služby

V obci je jedna predajňa potravín . Štandardné služby pohostinstva bez stravovania sú poskytované v jednom súkromnom zariadení v centre obce.

V obci sa nachádza penzión, ktorý ponúka pre svojich návštevníkov reštauračné a ubytovacie služby.

Služby v obci sú zabezpečované len fyzickými osobami, ktoré vykonávajú činnosť väčšinou vo vlastných rodinných domoch, kde pôsobia ako drobné prevádzky služieb, ako napr. pálenica, autopožičovňa, predaj a oprava poľnohospodárskej techniky, murárske a stavebné práce. Ostatné služby sú využívané v blízkom okresnom meste Levice.

Sociálne služby

Pre starších a osamelých ľudí má obec zriadenú opatrovateľskú službu, ktorá zabezpečuje donášku obedov pre imobilných občanov v obci. Obec môže využívať aj dom sociálnej starostlivosti, ktorý vlastní súkromná podnikateľka v susednej obci Podlužany a sú v ňom umiestnení starší a chorí občania.

Kultúra - občianske združenia

Kultúrny dom bol postavený v roku 1973, zabezpečuje kultúrno-spoločenské požiadavky obyvateľov obce. Zastáva kľúčovú úlohu pri organizovaní významných kultúrnych podujatí. Fungujúca kultúrna infraštruktúra obce je dôležitá pre sociálno-ekonomický rozvoj regiónu, dosiahne sa tým vyvážený regionálny rozvoj prostredníctvom zvýšenia konkurencieschopnosti obce.

V oblasti kultúry a spoločenského života sa konajú v obci viaceré akcie a podujatia.

Tabuľka č. 13 - Kultúrne podujatia v obci v roku 2008

Názov kultúrneho podujatia	Organizátor podujatia
Deň detí	OZ
Stretnutie s dôchodcami	OZ
Deň matiek	ZŠ, MŠ, OZ
Stavanie mája	Jednota dôchodcov, OZ

Spoločenské organizácie a záujmové spolky

Tabuľka č. 14 - Spoločenské organizácie, záujmové spolky

Názov spoločenskej organizácie, záujmového spolku	Počet členov
Jednota dôchodcov Slovenska	50
TJ AB	70

Bývanie

Bytový fond sa sústreďuje prevažne v rodinných domoch. Za špecifické v obci je možné považovať väčší počet neobývaných domov, pre ktoré je žiaduce hľadať uplatnenia- ako dočasné bývanie pre mladé rodiny a pod. Vyplývajú z retrospektívneho vývoja obyvateľstva obce a vzhľadom na dobré dopravné prepojenie obce a jej blízku polohu k okresnému mestu Levice i mestu Tlmače, po oživení stavebnej výroby je predpoklad zvýšeného záujmu o stavebné pozemky. V súčasnosti sa pomaly rozbieha bytová výstavba a predaj pozemkov. Obec podala i žiadosť na ŠFRB na výstavbu nájomných bytov.

Tabuľka č. 15 – Domový a bytový fond obce

Počet	Rodinné domy	Bytové domy	Spolu
Domov spolu	231	2	235
Trvale obývané domy	187	2	189
v [%]	98,9	1,1	100
Vlastníctvo b. družstvo			
Vlastníctvo obec			
Vlastníctvo FO	183	1	184
Vlastníctvo PO			
Vlastníctvo ostatné	4	1	5
Neobývané	44		46
Priemerný vek domu	41	31	40

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

Tabuľka č. 16 - Obdobie výstavby domového a bytového fondu

Obdobie výstavby bytov	V rodinných domoch	V bytových domoch	V domovom fonde spolu	Z toho v%	
				I.kt.	II.kt
Do roku 1945	38		38	31,6	10,5
1946-1970	87	4	91	62,6	20,9
1971-1980	42	6	48	85,4	12,5
1981-1990	17		17	100	
1991-2001	11		11	100	
Spolu	195	10	205	67,3	14,1

Zdroj: Sčítanie ľudu 2001

2.1.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Obec je pre zachovanie čistého životného prostredia.

Na zelený odpad by bolo potrebné vybudovať riadne kompostovisko. Na realizáciu sú však potrebné finančné prostriedky.

V extraviláne obce sa objavujú divoké skládky i napriek možnostiam občanov zbaviť sa kedykoľvek všetkého odpadu. Obec likviduje tieto divoké skládky priebežne, ale s vysokými finančnými nákladmi.

2.2. ANALÝZA REALIZOVANÝCH INVESTIČNÝCH OPATRENÍ

Nižšie uvedená tabuľka obsahuje v minulosti realizované investičné projekty s uvedením názvu projektu, roku realizácie, výšku nákladov ako i poskytovateľa dotácie.

Tabuľka č. 17 - Realizované investičné opatrenia v obci od roku 2000

Názov obce	Obdobie od roku 2000	Názov realizovanej investície	Suma v Sk za realizovanú investíciu
Hronské Kosihy	2004	ČOV	4 700 000
	SPOLU		4 700 000

Infraštruktúrna investícia predstavuje základný prostriedok stimulu ekonomického rozvoja na základe, ktorého je možné odštartovať proces revitalizácie a obnovy v obci. Pre ekonomický rozvoj obce je dôležitá kvalitná a moderná infraštruktúra, ktorá je jedným z pilierov ekonomického a spoločenského rozvoja prílevu investorov a výstavby nových výrobných a podnikateľských kapacít v obci.

Obec každoročne realizuje niekoľko investičných akcií menšieho rozsahu, ako sú opravy a odstránenie havarijných stavov obecného majetku.

2.3. SWOT ANALÝZA

Analýza SWOT je praktický nástroj na hodnotenie územia a aktivít, ktoré sa v ňom uskutočňujú. Opisuje silné, slabé stránky a vnútorný stav týkajúci sa najmä minulosti a prítomnosti obce, opisuje príležitosti a ohrozenia, ktoré sa týkajú vonkajších faktorov a majú skôr väzbu na budúcnosť.

GEOGRAFIA A DEMOGRAFIA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - dlhoročná história a povedomie obce - dobré klimatické podmienky na pestovanie teplomilných rastlín - výhodná geografická poloha obce v blízkosti okresného mesta Levice - pozitívne migračné saldo v posledných rokoch - vysoké percento SŠ s maturitou - prevláda pozitívny stav vo vývoji prirodzeného prírastku 	<ul style="list-style-type: none"> - regresívny typ vekovej štruktúry – prevláda poproduktívne obyvateľstvo nad predproduktívnym - zvyšujúce sa percento obyvateľov v poproduktívnom veku
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - podpora bývania pre mladých od štátu - výstavba nájomných bytov v obci - využitie prírodného potenciálu pre účely vidieckej turistiky a agroturistiky 	<ul style="list-style-type: none"> - vysoký odliv obyvateľov obce za prácou mimo regiónu - odchod mladých ľudí do zahraničia - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva

EKONOMIKA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - dostačujúca dostupnosť kvalifikovaných pracovníkov - vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku - existujúci samostatne hospodáriaci roľníci - účasť obce pri príprave rozvojovej stratégie LEADER 	<ul style="list-style-type: none"> - počet pracovných príležitostí nepokrýva kapacity ekonomicky aktívneho obyvateľstva - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych výrobných technológií - málo pracovných príležitostí pre mladých ľudí s vysokoškolským vzdelaním v obci
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - vznik nových pracovných miest v oblasti poľnohospodárstva, obchodu a služieb, v oblasti remeselníckej výroby a sociálnej oblasti - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ - dostatok ľudských zdrojov s vhodnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní - podpora záujmových krúžkov zo strany obce 	<ul style="list-style-type: none"> - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ - nedostatok investičného kapitálu - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania - znižujúci sa počet zamestnancov v poľnohospodárstve - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov

TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - vybavenosť obce verejným vodovodom - vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie - vybavenie obce plynofikáciou - vyhovujúci signál mobilných sietí - dostačujúce pokrytie signálom TV 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia kanalizácie - absencia napojenia na ČOV - zlý technický stav miestnych komunikácií, ciest a chodníkov - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry - nevyhovujúci stav verejného osvetlenia, potreba dobudovania a stálej údržby
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie splaškovej kanalizačnej siete a napojenie na ČOV - rekonštrukcia miestnych komunikácií - rekonštrukcia verejného osvetlenia - vybudovanie kanalizačnej siete na odvedenie dažďových vôd - dostupnosť internetu pre širšie vrstvy obyvateľstva vďaka štátnym dotáciám - rozvoj technickej infraštruktúry 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií - absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách - finančná náročnosť pri spolufinancovaní projektov z fondov EÚ - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk

SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - kľudnejší život obyvateľov a bývanie ako v meste - ľudia prejavujú viac záujem o dianie iných - výhodou bývania v obci je vlastníctvo nehnuteľnosti - kvalita výučby na I. stupni ZŠ - existencia materskej školy - dobré kultúrne povedomie obyvateľov - uchovanie kultúrnych tradícií a folklóru - činnosť obecných speváckych zborov - aktivnosť spoločenských a záujmových spolkov - každoročne sa opakujúce kultúrne podujatia - fungujúce regionálne noviny - obecná knižnica - kultúrny dom, - uspokojujúci stav športových, kultúrnych, školských zariadení - existencia domu smútku v areáli obecného cintorína - dobré susedské vzťahy - záujem obyvateľov o veci verejné 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočne rozvinuté obchodné siete a služby pre obyvateľov - nedostatočná zdravotnícka infraštruktúra - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia - potreba vybudovania sociálneho zariadenia
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - snaha obyvateľov zatraktívniť a skrášliť život v obci - zverejnenie podrobného ročného programu kultúrnych podujatí v obci - podporovanie individuálnej bytovej výstavby a nájomných bytov - vytvoriť klub mládeže - zaobstaranie právnického poradcu zo strany obce 	<ul style="list-style-type: none"> - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - blízky kontakt s prírodou - uspokojujúci stav verejnej zelene - separovaný zber - papier, plasty, sklo, železo, akumulátory, elektronický šrot - kompletná plynofikácia obce 	<ul style="list-style-type: none"> - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy v obci - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov - nadmerné využívanie umelých hnojív - existencia čiernych skládok - nefunkčné odvodňovacie jarky - neexistencia splaškovej kanalizácie - nedostatočné protipovodňové opatrenia
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - úprava verejných plôch - obnova odvodňovacích jarkov - napojenie na ČOV - vybudovanie miestnej kanalizácie - využitie fondov na protipovodňové opatrenia v obci 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmerného využívania fosílnych palív domácnosťami - ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd - znečisťovanie podzemných vôd - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia - zníženie biodiverzity - vykurovanie objektov tuhými palivami - nárast množstva vyvázaných odpadov - častejšia vodná a pôdna erózia

3. STRATEGICKÁ ČASŤ

3.1. STRATEGICKÁ VÍZIA OBCE

Obec Hronské Kosihy je progresívna obec, s cieľom zabezpečiť kvalitnú technickú a sociálnu infraštruktúru, sociálnu starostlivosť a zdravé životné prostredie pre svojich obyvateľov.

3.2. KLÚČOVÉ DISPARITY A HLAVNÉ FAKTORY ROZVOJA

Hlavné príčiny regionálnych disparít sú v predovšetkým v realizácii postupných krokov ekonomickej reformy (devalvácia meny, liberalizácia cien, konverzia a následný rozpad trhov, odbytové ťažkosti) pôsobia s rôznou intenzitou na ekonomiku regiónov SR. Dopad pôsobenia postupných krokov ekonomickej reformy mal vplyv na štruktúru ekonomiky regiónov. Postup ekonomickej reformy sprevádzalo zhoršovanie ekonomickej situácie v okresoch a mikroregiónoch s monoštruktúrnym zameraním výrobnjej základne. Išlo predovšetkým o okresy, alebo ich časti, kde rozhodujúca výrobná aktivita sa dostala do depresie a dochádzalo k prudkému znižovaniu zamestnanosti. Disparity a faktory rozvoja ovplyvňujúce úroveň udržateľnej celkovej konvergenzie SR k EÚ 15 v programovacom období 2007 až 2013:

Kľúčové disparity:

1. nedostatočne využitý existujúci rastový potenciál regiónov,
2. nedostatočná úroveň rastového potenciálu regiónov,
3. sektorové a regionálne rozdiely v konkurencieschopnosti dané nedostatočným využitím existujúceho rastového potenciálu, ako aj jeho nedostatočnou úrovňou
4. útlm poľnohospodárskej prvovýroby

Hlavné faktory rozvoja:

1. zlepšenie dostupnosti regiónov a dovybavenie územia infraštruktúrou,
2. rozvoj ľudského potenciálu a efektívne využitie pracovných síl,
3. využitie, reštrukturalizácia, rozvoj produkčného potenciálu a zvyšovanie inovačnej kapacity regiónov
4. Zachovanie a ochrana životného prostredia v obci

Koherentné poradie faktorov rozvoja obce Hronské Kosihy

Medzi kľúčové faktory rozvoja obce Hronské Kosihy patrí jej dlhoročná história a povedomie obce v oblasti zachovania prírodných a kultúrnych hodnôt vidieckej krajiny, ktoré výraznou mierou určujú budúci rozvoj a úroveň konkurencieschopnosti obce.

Blízkosť významných mestských sídel prepojených s obcou dopravnou a technickou infraštruktúrou prináša zo sebou predovšetkým ekonomické a sociálne výhody. Ako sú napr. dostatok pracovných príležitostí, kvalitná štruktúra ekonomických činností a predpoklad pre rast a rozvoj potrieb, sociálnych istôt obyvateľstva a znižovanie nezamestnanosti.

Ekonomický potenciál daného regiónu predstavuje spolupôsobenie existujúcich ľudských zdrojov, kapitálu a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Ekonomický potenciál je rozhodujúcim faktorom rozvojových možností obce a determinantom životnej úrovne jej obyvateľstva. Je východiskom všetkých rozvojových zámerov, ktoré sa obce dotýkajú. Dokonalé zmapovanie existujúceho stavu ekonomického potenciálu a prognóza jeho očakávaného vývoja v budúcnosti je rozhodujúcim faktorom ekonomickej úspešnosti obce.

Využitie ekonomického potenciálu obce závisí od viacerých faktorov. Okrem dopytu sú to predovšetkým ekonomicko-technické parametre výrobných zariadení alokovaných v regióne, konkurencieschopnosť ich potenciálnej produkcie, kvalita a dostupnosť pracovnej sily a pod. Úroveň tohto potenciálu a stupeň jeho využitia sa priamo odzrkadľuje v ekonomickej výkonnosti obce.

Cestovný ruch nadobúda čoraz väčší ekonomický i sociálny význam pre rozvoj obce.

Vidiecky turizmus :

- a) ovplyvňuje tvorbu nových pracovných príležitostí, zastavuje pokles obyvateľstva v obci,
- b) ovplyvňuje zárobkovú situáciu miestneho obyvateľstva, stimuluje jeho dopyt, vytvára príležitosti pre podnikateľské aktivity, aktivuje rozvoj poľnohospodárskej výroby, remesiel, obchodu a tak zlepšuje hospodárske a sociálne pomery miestneho obyvateľstva,
- c) stimuluje rozvoj technickej infraštruktúry (budovanie cestnej siete, budovanie kanalizácie) a sociálnej infraštruktúry (modernizácia a výstavba bytového fondu, zdravotníckych zariadení ap.), zlepšuje starostlivosť o životné prostredie a občiansku vybavenosť,

d) je zdrojom príjmov regiónu a tvorby hodnoty, multiplikačného efektu v kooperujúcich odvetviach, priamo i sprostredkovanie vplyva na tvorbu HDP a v dôsledku ekonomickej špecializácie regiónu na cestovný ruch je aj faktorom podpory medziregionálnej kooperácie, e) má pozitívny priamy a sprostredkovaný vplyv na tvorbu a rast hrubého národného produktu regiónu a vplyvom rozvoja aktívneho zahraničného cestovného ruchu aj na devízové zhodnocovanie služieb cestovného ruchu.

Uvedomujúc si tento pozitívny vplyv cestovného ruchu na rozvoj obce je príležitosťou do budúcnosti lepšie a efektívnejšie využiť turistický potenciál a rozširovať turistické atrakcie.

Koherentné poradie disparít obce Hronské Kosihy

Jednou z disparít obce, ktorá vyžaduje doriešenie v krátkodobom horizonte je dobudovanie kanalizácie v obci. Na základe novej úpravy zákona o vodách (§ 32 zákona 184/2002 Z.z.), ktorý stanovuje povinnosť odvádzať komunálne odpadové vody verejnými kanalizáciami.

Kanalizačná sieť v obci je navrhnutá ako delená kanalizácia - splašková kanalizačná sieť. Vzhľadom na nepriaznivú konfiguráciu terénu kanalizačná sieť je navrhnutá ako gravitačná sieť v kombinácii s čerpacími stanicami a prečerpávaním splaškových odpadových vôd do najbližšej gravitačnej kanalizačnej stoky. Splaškové odpadové vody prečerpávané a dopravované výtláčnym potrubím na spoločnú ČOV.

Ďalšou disparitou obce Hronské Kosihy je oprava miestnych komunikácií a výstavba chodníkov, obnova a rozvoj občianskej vybavenosti.

Z pohľadu kvality života obyvateľov obce Hronské Kosihy je potrebné v budúcnosti riešiť výstavbu nájomných bytov a problematiku individuálnej bytovej výstavby - výstavby miestnej technickej infraštruktúry.

Disparitou obce Hronské Kosihy je i mierny pokles počtu obyvateľov. Zhoršovanie populačnej situácie v obci je spojené s výraznou zmenou demografického správania obyvateľov od 90-tych rokov.

V podstate predstavuje proces identický so situáciou vo vyspelých krajinách. Na druhej strane však tento stav súvisí čiastočne aj so zmenenými vnútornými podmienkami slovenskej spoločnosti (zvýšené životné náklady, výrazná nezamestnanosť, finančná nedostupnosť bývania), ktoré majú dopady najmä na mladé rodiny a mladých ľudí.

3.3. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA

Až doteraz sme sa v jednotlivých častiach Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hronské Kosihy zaoberali súčasným stavom obce, jej skutkovým obrazom. Zmapovali sme jej obyvateľov, ich životnú úroveň, možnosti vzdelávania, kultúrneho a športového využitia, zamestnanosti, dopravy, sociálnej a zdravotnej pomoci, environmentálnej situácie.

Tento stav sme podrobne analyzovali a na základe SWOT analýzy sme určili kľúčové disparity a hlavné faktory rozvoja.

Kapitola rozvojovej stratégie obce je spracovaná tak, aby bola kompatibilná s (Národným strategickým plánom rozvoja vidieka Slovenskej republiky na roky 2007 - 2013, Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja).

Definovanie rozvojovej stratégie obce nadväzuje na výsledky komplexných analýz a na SWOT analýzu, pričom sa snaží odstrániť alebo prinajmenšom zmierniť identifikované disparity pomocou určených faktorov rozvoja.

Znamená to zaistiť pre obyvateľov obce Hronské Kosihy kvalitné prostredie pre život. Pod kvalitným prostredím si možno predstaviť zdravú krajinu, ktorú miestny obyvatelia využívajú ako ekonomický nástroj a miesto pre odpočinok a prostredie, ktoré je potrebné ochrániť pre budúcu generáciu. Ku kvalitnému životu potrebujú obyvatelia fungujúcu technickú a dopravnú infraštruktúru, na ktorej základoch je možné obec udržať životaschopnou. Okrem toho je pre život v obci potrebná občianska vybavenosť a služby. Súčasťou kvalitného života je i bohatý spolkový život, celoročné využitie v oblasti kultúry, športu a voľného času. Taktiež je dôležité ponúknuť návštevníkom obce Hronské Kosihy atraktívne miesto pre rekreáciu a pre trávenie voľného času. Predstavuje si to vybudovať pre nich turistickú infraštruktúru, ponúknuť kvalitné a dostupné základné služby cestovného ruchu, poskytovať dostatok informácií a zaisťovať radu ďalších aktivít, ktoré budú viesť ku rozvoju vidieckej turistiky a agroturistiky v spolupráci zo všetkými zainteresovanými subjektmi.

Na základe uvedených skutočností a v zmysle jednotlivých národných a regionálnych programov bola vytvorená rozvojová stratégia obce Hronské Kosihy, vychádzajúca z opisu strategických prístupov predstaviteľov obce k jej rozvoju.

3.4. STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE

Udržať človeka na vidieku, vytvoriť ekonomické, organizačné a odborné predpoklady podpory obyvateľstva, aby sa vlastnými silami snažili o rozvoj zdravého životného prostredia, zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt vidieckej krajiny a rozvoj environmentálne vhodných hospodárskych aktivít s dôrazom na identitu a špecifiká tohto prostredia.

3.4.1. CIELE A PRIORITY

Jednotlivé prioritné oblasti s popisom cieľov sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Tabuľka č.19 - Ciele a priority

Poradové číslo	Priorita	Cieľ
1	Podpora trvalo udržateľného rozvoja	Zabezpečiť stabilný rast ekonomickej aktivity v obci a jej okolí, ktorý je základom hospodársko-sociálneho postavenia jej občanov: -cestovný ruch -ostatné služby - priemysel - poľnohospodárstvo
2	Ochrana životného prostredia	Zachovať úctu k životnému prostrediu nielen na úrovni platných noriem v oblasti ochrany životného prostredia, ale hlavne zvyšovať povedomie obyvateľov aby sami aktívne prispievali k ochrane svojho okolia.
3	Investície do občianskej infraštruktúry	Prispieť k skvalitneniu a dobudovaniu občianskej infraštruktúry v oblastiach ako sú technická, sociálna, zdravotná a kultúrna infraštruktúra. Súčasťou tejto priority je aj riešenie a zlepšovanie situácie v oblasti bývania.
4	Rozvoj občianskej spoločnosti	Aktivizovať obyvateľstvo formou kultúrnych a športových podujatí ako aj kontinuálne zvyšovať participácie obyvateľov na dianí v obci.
5	Podpora rozvoja služieb pre obyvateľov	Skvalitniť služby poskytované na území obce ako aj zabezpečiť také, ktoré v súčasnosti absentujú.

3.4.2. OPATRENIA A AKTIVITY

AKTIVITA: Obecná kanalizácia
POPIS: celú obec pokryť kanalizačnou sieťou so zaústením do už vybudovanej ČOV
PRIORITNÁ OBLASŤ: ochrana životného prostredia
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2009-2011
ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: obec
DÔLEŽITOSŤ (1- vysoká, 2- stredná, 3- nižšia): 1
FINANCOVANIE: dotácie, úver vlastné
NÁKLADY V TIS. Sk: 31 982
MOŽNOSTI FINANCOVANIA: fondy EÚ, Dotácie, úver, vlastné
NÁKLADY NA PRÍPRAVU PROJEKTU V TIS. Sk (projektová dokumentácia, žiadosť o NFP, verejné obstarávanie): 940
POTREBA FINANCOVANIA Z VLASTNÝCH ZDROJOV V TIS. Sk: 1 500
DOPADY:
DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 10 - 15 pracovných miest
DOPAD NA ROZPOČET (bežné príjmy /výdavky): zvládnuteľný
DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA: vysoko pozitívny hlavne v oblasti život. prostredia

AKTIVITA: Oprava miestnych komunikácií a výstavba chodníkov
POPIS: oprava 3,1 km miestnych komunikácií, výstavba 500 m chodníkov
PRIORITNÁ OBLASŤ: investície do občianskej infraštruktúry
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2010-2013
ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: obec
DÔLEŽITOSŤ (1- vysoká, 2- stredná, 3- nižšia): 1
FINANCOVANIE:
NÁKLADY V TIS. Sk: 25 000
MOŽNOSTI FINANCOVANIA: dotácie, úver, vlastné
NÁKLADY NA PRÍPRAVU PROJEKTU V TIS. Sk (projektová dokumentácia, žiadosť o NFP, verejné obstarávanie): 1 000
POTREBA FINANCOVANIA Z VLASTNÝCH ZDROJOV V TIS. Sk: 1 000
DOPADY:
DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 5 – 8 pracovných miest
DOPAD NA ROZPOČET (bežné príjmy /výdavky): zvládnuteľný
DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA: Zvýšenie bezpečnosti občanov a plynulosti premávky

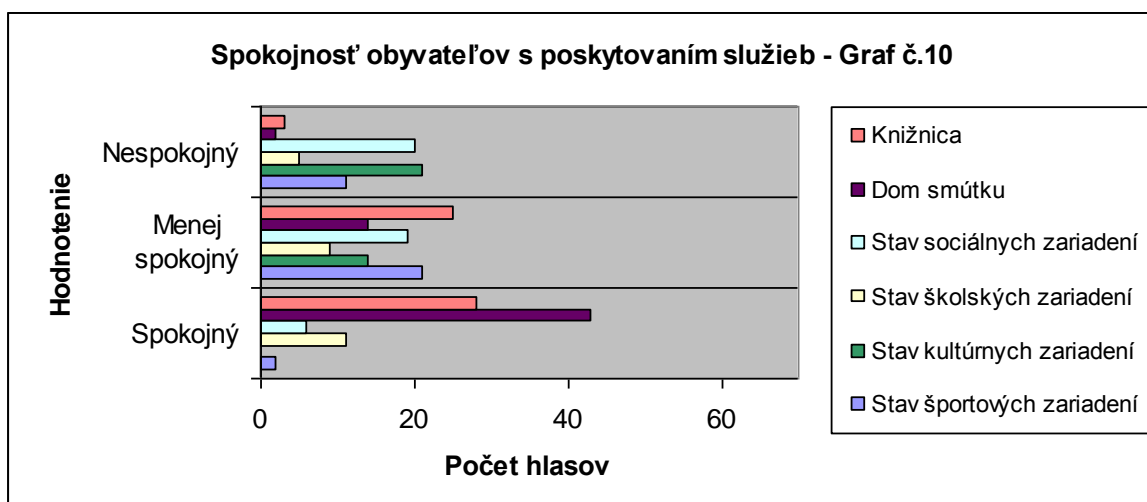
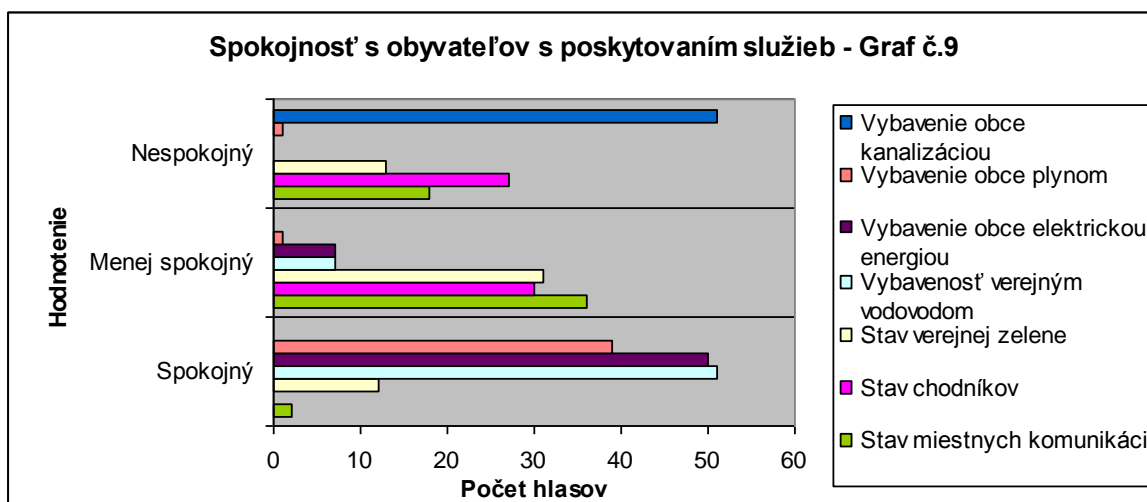
AKTIVITA: IBV - výstavba miestnej technickej infraštruktúry
POPIS: prístupová komunikácia, chodník, lávka, vodovod, STL plynovod, električka, VO
PRIORITNÁ OBLASŤ: investície do občianskej infraštruktúry
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2009-2010
ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: obec
DÔLEŽITOSŤ (1- vysoká, 2- stredná, 3- nižšia): 1
FINANCOVANIE:
NÁKLADY V TIS. Sk: 3 000
MOŽNOSTI FINANCOVANIA: obec
NÁKLADY NA PRÍPRAVU PROJEKTU V TIS. Sk (projektová dokumentácia, žiadosť o NFP, verejné obstarávanie): 300
POTREBA FINANCOVANIA Z VLASTNÝCH ZDROJOV V TIS. Sk: 3 300
DOPADY:
DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 2 - 5 pracovných miest
DOPAD NA ROZPOČET (bežné príjmy /výdavky): zvládnuteľný
DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA: pozitívny

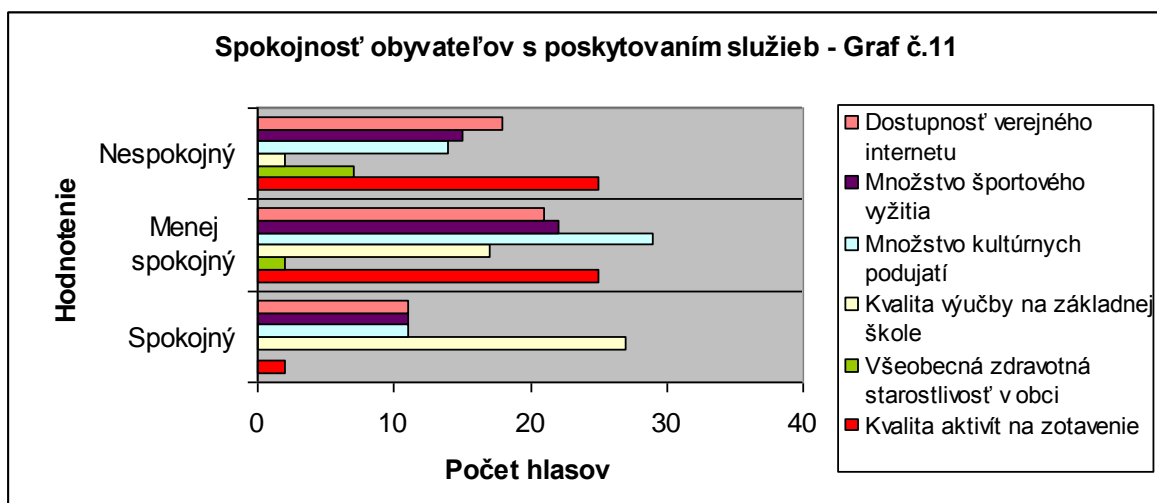
AKTIVITA: Obnova a rozvoj občianskej vybavenosti
POPIS: rekonštrukcia a modernizácia obecných stavieb a objektov spoločenského, kultúrneho a športového
PRIORITNÁ OBLASŤ: investície do občianskej infraštruktúry
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2009-2013
ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: obec
DÔLEŽITOSŤ (1- vysoká, 2- stredná, 3- nižšia): 1
FINANCOVANIE:
NÁKLADY V TIS. Sk: 12 000
MOŽNOSTI FINANCOVANIA: dotácie, úver, vlastné
NÁKLADY NA PRÍPRAVU PROJEKTU V TIS. Sk (projektová dokumentácia, žiadosť o NFP, verejné obstarávanie): 600
POTREBA FINANCOVANIA Z VLASTNÝCH ZDROJOV V TIS. Sk: 4 400
DOPADY:
DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 4 - 6 pracovných miest
DOPAD NA ROZPOČET (bežné príjmy /výdavky): zvládnuteľný
DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA: pozitívny -modernizácia a skvalitnenie občianskej vybavenosti

AKTIVITA: Výstavba nájomných bytov
POPIS: prestavba ZOOV na 8 bytov s plochou do 65 m ²
PRIORITNÁ OBLASŤ: investície do občianskej infraštruktúry
PLÁNOVANÝ ROK REALIZÁCIE: 2009
ZODPOVEDNÝ ZA REALIZÁCIU: obec
DÔLEŽITOSŤ (1- vysoká, 2- stredná, 3- nižšia): 1
FINANCOVANIE:
NÁKLADY V TIS. Sk: 9265
MOŽNOSTI FINANCOVANIA: MV- SR dotácie, úver, ŠFRB
NÁKLADY NA PRÍPRAVU PROJEKTU V TIS. Sk (projektová dokumentácia, žiadosť o NFP, verejné obstarávanie): 137
POTREBA FINANCOVANIA Z VLASTNÝCH ZDROJOV V TIS. Sk: 137
DOPADY:
DOPAD NA ZAMESTNANOSŤ: 2 - 4 pracovných miest
DOPAD NA ROZPOČET (bežné príjmy /výdavky): zvládnuteľný
DOPAD NA KVALITU ŽIVOTA: pozitívny

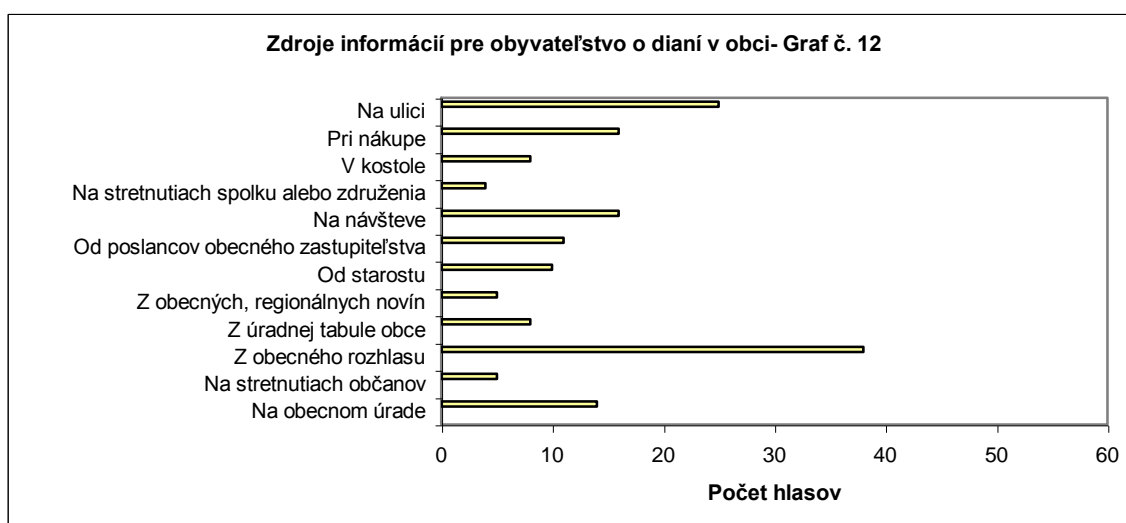
3.4.3. VÝSLEDKY ANKETY

V obci Hronské Kosihy bol do každej domácnosti rozoslaný dotazník. Dotazník bol zameraný na určenie miery spokojnosti obyvateľov s jednotlivými faktormi kvality života v obci a na problémy, ktoré podľa obyvateľov treba riešiť. Na základe ankety je možné identifikovať celkovú spokojnosť a nespokojnosť občanov v jednotlivých oblastiach ako je to uvedené v nasledovných troch grafoch. Jednoznačne dominuje priorita obyvateľov vybudovať kanalizáciu v obci a zlepšiť stav verejných komunikácií a chodníkov, vytvoriť podmienky pre bytovú výstavbu, zvýšiť kvalitu životného prostredia v obci. Občania sú spokojní s vybavením obce s elektrickou energiou, verejným vodovodom, plynom, stavom Domu smútku, s podmienkami predškolskej a školskej výchovy, stavom signálu mobilných operátorov a signálom TV ako možno vidieť na nasledujúcich troch grafoch.

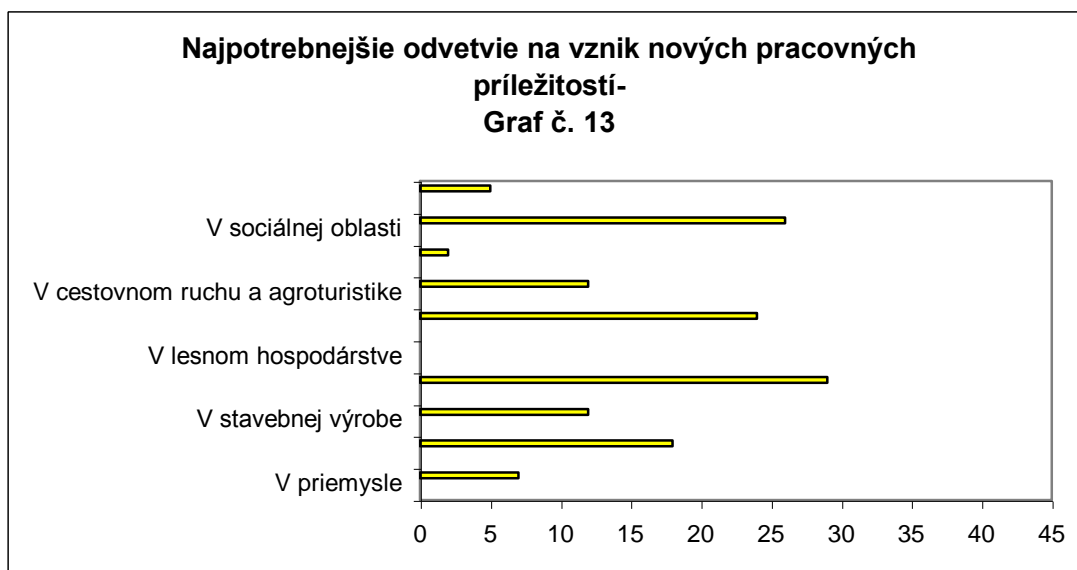

V ďalšej časti dotazníka obyvatelia obce Hronské Kosihy popisovali spôsob získavania informácií o dianí v obci. Najčastejším zdrojom informácií pre občana v obci je obecný rozhlas, ulica.

Ďalší graf č. 13 popisuje vznik najpotrebnejších odvetví na vytvorenie nových pracovných príležitostí podľa miestnych občanov.

4. IMPLEMENTAČNÁ ČASŤ

4.1. FINANČNÉ ZABEZPEČENIE

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja budú plynúť z nasledovných zdrojov:

Rozpočet obce je základným zdrojom financovania aktivít. Výška voľných prostriedkov je však limitovaná a preto je vhodné prostriedky obecného rozpočtu použiť najmä na nasledovné:

- **zabezpečiť prípravu projektov** – projektová dokumentácia, príprava žiadostí na čerpanie nenávratnej finančnej pôžičky (NFP) a podobne
- **spolufinancovať europrojekty**
- **financovanie bežných aktivít** – ide najmä o neinvestičné aktivity v oblasti služieb obyvateľom alebo podpore kultúrneho a športového života

Ostatné verejné zdroje, najmä prostriedky ŠFRB sú vhodné na financovanie bytovej výstavby. Príležitosti na získanie nenávratnej finančného príspevku zo štátneho rozpočtu sú v značnej miere obmedzené.

Súkromné zdroje – je možné použiť najmä na v projektoch, ktoré sú orientované na podporu podnikateľského prostredia a súkromný sektor z neho bude mať tiež osôh.

Štrukturálne fondy EÚ – je možné použiť na financovanie mnohých projektov .

Úverové zdroje – úvery sú vhodné na riešenie akútnych investičných potrieb prípadne na financovanie aktivít s pozitívnym dopadom na rozpočet obce.

4.2. ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Hronské Kosihy (2008-2013), PHSR je potrebné podrobiť každoročnému posúdeniu v odborných komisiách a tak aktualizovať plán aktivít na nasledujúci rok. PHSR je živý dokument, ktorý je potrebné aktualizovať a upravovať podľa akútnych potrieb či možností financovania.

Strategické plánovanie podpory rozvoja obce je charakteristické najmä orientáciou podpory na dosiahnuté efekty, t.z.:

- hierarchickým usporiadaním cieľov,
- riadením na základe procesov,
- permanentným monitorovaním a vyhodnocovaním efektov,
- permanentným učením sa a inováciou,
- rozvíjaním partnerstiev,
- zodpovednosťou voči verejnosti.

Na základe poznatkov o efektívnosti a účinnosti vynaložených nákladov sa budú iniciovať inovačné zlepšenia v rámci stanovovania cieľov v obci. Informácie o účinnosti a efektívnosti vynakladaných prostriedkov sú nenahraditeľným zdrojom permanentného rozširovania poznatkov v oblasti podpory rozvoja obce.

4.3. INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE

Zabezpečenie realizácie a naplnenia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja bude dosiahnuté koordinovaným a širokospektrálnym pôsobením všetkých zainteresovaných cieľových skupín v obci v kombinácii s využitím schopností a skúseností všetkých zodpovedných osôb.

V časti 3.4.2 je uvedený subjekt zodpovedný za realizáciu jednotlivých aktivít, väčšina aktivít je v pôsobnosti obce. Nakoľko sú tieto aktivity rozsiahle a náročné, je potrebné určiť konkrétne osoby či komisie v orgánoch obce, ktoré budú za tieto aktivity riadiť a koordinovať. V pláne hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa neurčujú konkrétne mená či posty, nakoľko takéto rozhodnutia je potrebné robiť operatívne.

Je však možné rámcovo určiť kompetencie jednotlivých orgánov obce. Štruktúra organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce. Zastupiteľstvo obce je najvyšší orgán na čele so starostom, má politickú a riadiacu zodpovednosť za plnenie celého programu rozvoja obce.

Obecné zastupiteľstvo prijíma rozhodnutia o postupe realizácie programu, ustanovuje riadiacu skupinu alebo osobu, ktorá bude poverená riadením procesu, schvaľuje návrhy a projekty rozvoja, dojednáva partnerské vzťahy, hodnotí, schvaľuje výsledky a výstupy programu a zabezpečuje jeho realizáciu a rozhoduje o zmenách.

Zastupiteľstvo spracúva, schvaľuje, riadi a pravidelne vyhodnocuje plnenie programu obce. Realizácia programu je vykonávaná na základe projektov. Na realizácii programu sa budú podieľať odborníci a partneri, nakoľko účinnosť plnenia programu je možné zvýšiť len na základe partnerstiev. Okrem podnikateľskej sféry sú vhodnými partnermi, subjekty so skúsenosťami vo sfére čerpania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je najvhodnejšia prostredníctvom implementačných projektov, ktoré môže obec realizovať sama alebo v spolupráci s externými poradenskými organizáciami. Úlohou implementačného projektu je zaviesť dané opatrenie do praxe a ďalej vykonať potrebné opatrenia, aby sa pokračovalo v práci navrhnutým smerom, alebo priamo zrealizovať opatrenie do jeho úspešného naplnenia cieľov a dosiahnutia programovaného výsledku a stavu.

Organizačné opatrenia špecifikujú nástroje, ktorými bude zabezpečené napĺňanie vytýčených strategických cieľov a zámerov v PHSR a nástroje akým sa strategický dokument dopĺňa a

aktualizuje. Je potrebné zabezpečiť inštitucionálne zabezpečenie implementácie konkretizovaných zámerov v jednotlivých oblastiach rozvoja obce. Inštitucionálne hľadisko poskytne informáciu o tom, kto bude realizovať naplnenie vytýčených cieľov a kto ponesie zodpovednosť za ich dosiahnutie a splnenie. Zodpovednosť je konkretizovaná v rámci každého jedného plánovaného projektu v obci.

4.4. MONITOROVANIE A HODNOTENIE

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie. Stabilizovať zásady procesu monitorovania umožní priebežná i etapovitá kontrola realizácie programu. Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia operatívnych problémov a z nich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie napĺňania cieľov stanovených v PHSR,
- každoročné spracovanie plánu aktivít na nasledujúce obdobie,
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov a opatrení,
- vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov dotazníkovou formou a porovnanie s počiatočnými preferenciami občanov pri zostavovaní PHSR.

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh. Znamená sledovanie výstupov, financovanie jednotlivých činností, projektov alebo etáp. Monitorovanie sa uskutočňuje prostredníctvom ukazovateľov, ktoré sa vzťahujú na špecifické ciele, objasňujú stav implementácie, výsledkov a dopadov a poukazujú na dosiahnutý vývoj vo vzťahu k finančnému plánu.

Po implementácii bude pracovná skupina plniť aj funkciu monitorovania a hodnotenia. Konkrétne pôjde o sledovanie vývoja, smerovania a zmien vonkajších podmienok v obci,

požiadaviek obyvateľov, ako aj požiadavky ďalších cieľových skupín (návštevníkov, investorov a podnikateľov). V procese monitorovania sa zhromažďujú údaje o realizovaných projektoch. Na základy výstupov monitorovania a hodnotenia je potrebné následne uskutočniť aktualizáciu strategických cieľov.

Cieľom monitorovania pracovnými skupinami bude zabezpečiť konzistentné a pravidelné informácie o realizovaných a ukončených projektoch. Vhodným spôsobom na realizáciu monitoringu sú kvantitatívne ukazovatele úspešnosti, ktoré dávajú jednoznačnú odpoveď na stupeň alebo mieru naplnenia projektu v danom časovom období.

Spôsob práce pracovnej skupiny uskutočňujúcej monitorovanie a hodnotenie vyplynie zo samotného charakteru projektu.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny. Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia, sú hodnotiace a monitorovacie správy.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie. Plní funkciu spätnej väzby. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie.

5. ZÁVER

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je spracovaný na báze viacerých dokumentov a v súlade s príslušnými zákonnými predpismi. Časť PHSR je zameraná na komplexnú analýzu v oblastiach ako demografia, nezamestnanosť, hospodársku oblasť, sociálnu a technickú infraštruktúru a iné oblasti, ktoré popisujú a analyzujú súčasný stav v obci, ktorý je detailnejšie rozpracovaný v SWOT analýze popisujúcej silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia. PHSR je dôležitým strategickým, systémovým a koncepčným dokumentom pre zabezpečovanie zásadných aktivít rozvoja v zmysle definovaných cieľov, priorít, opatrení a financovania. Vzhľadom na súčasné postavenie regionálneho rozvoja v rámci Slovenskej republiky, ktorý nevytvára priame nástroje podpory v regiónoch (VÚC), je dokument PHSR účelovo a explicitne zameraný na ciele a priority rozvoja kraja a Národného Strategického plánu rozvoja vidieka SR so zameraním na roky 2007 - 2013. Sleduje sa tým najmä možnosť využívania nástrojov pomoci EÚ, to znamená využitie štrukturálnych fondov. Vykonateľnosť PHSR bude závislá od mnohých faktorov, predovšetkým od schopnosti zainteresovaných subjektov vypracovávať a predkladať príslušným ústredným riadiacim orgánom a ich sprostredkujúcim implementačným agentúram také projekty, ktoré budú konkurencieschopné. Veľký význam pre realizovanie jednotlivých opatrení a aktivít definovaných v PHSR bude mať úroveň riadenia a koordinácie celého procesu prípravy projektov a ich presadzovania na národnej úrovni. Program je potrebné hodnotiť ako dokument otvorený, ktorý môžu orgány obce priebežne dopĺňať a o nové aktivity, respektíve vypúšťať tie opatrenia, ktorých realizácia nie je v možnostiach obce.

Nástrojom pre naplnenie úloh vyplývajúcich z Národného plánu regionálneho rozvoja SR je PHSR ako základný programovací dokument pre uskutočňovanie regionálnej politiky ako aj základný rámec pre budúce projekty, v oblasti znižovania regionálnych disparít. Program zároveň odráža aj nový spôsob spolupráce s EÚ založenej na princípoch partnerstva, otvorenosti, subsidiarity a hospodárskej a sociálnej súdržnosti na úseku regionálneho rozvoja. Hlavnou myšlienkou tohto dokumentu je zlepšovať kvalitu života občanov a sociálnu súdržnosť spoločnosti, najmä vytvoriť podmienky pre ekonomický rozvoj a presadzovať koncept trvalo udržateľného rozvoja.